

Meteo Schiphol : Een verklarend overzicht

Casper ter Kuile *

26 Mei 1992

Inleiding

De berichtgeving van de Meteo Schiphol is speciaal bestemd voor de luchtvaart in de ruimste zin van het woord. Echter, de luchtvaart mag dan wel de primaire doelgroep zijn het betekent allerm minst dat er niet nog meer lieden zijn die de informatie van deze afdeling van het KNMI op hoge prijs stellen. En met die groep doelen we vooral op de amateurastronoom en weeramateer voor wie de pagina's 706 van Teletekst een waar eldorado zijn! Voor de rechtgeaarde weeramateer was de roemruchte orkaan van de 25-ste januari 1990 een gebeurtenis om van te watertanden! Bij het nauwgezet volgen per teletekst van de storm der stormen bleek al spoedig de noodzaak van een verklarend overzicht van alle 'features' die de Meteo Schiphol ons biedt. De gemene 'kanaalrat' een dikke week later op zaterdagavond de derde februari gaf nog weer een extra reden om in actie te komen. Nog weer 3 weken later, op 26 februari om precies te zijn, werden de lage landen voor de derde keer in successie vergast op natuurgeweld in optima forma. Dit was niet de druppel die de emmer deed overlopen, neen dit was de vloedgolf die de gehele emmer deed wegspoelen! Vandaar dat een dikke twee jaar later dit overzicht in ons lijfblad verschijnt ...

Niet alleen de weeramateer kruipt bijkans in de TV bij het raadplegen van de vele cijfertjes van Meteo Schiphol maar ook de meteorenwaarnemer kan bijzonder veel plezier beleven bij het plannen van een aktie! De algemene KNMI weerberichten, zoals deze tot ons komen op teletekst pagina's 702, 703, 704 en 705, zijn gericht op het grote publiek en moeten geldig zijn voor geheel Nederland. Dit betekent dat de voorspellingen noodzakelijkerwijze in tamelijk vage bewoordingen gesteld zijn. Zo niet echter bij de berichtgeving van Meteo Schiphol. Zo komt het vaak voor dat boven Nederland een scheidingslijn tussen twee luchtsoorten te herkennen valt. Meteo Schiphol vertaalt dit soort situaties in termen van: ten noorden van de lijn Den Helder - Enschede jachtijs bij temperaturen tot -10 en een stormachtige noordooster, ten zuiden van deze lijn veel regen bij temperaturen tot +10 en een harde zuidwestenwind. De scheidingslijn tussen warme en koude lucht verplaatst zich met een snelheid van 20 km/uur naar het zuiden. De echte weeramateer gaat bij dit soort berichten finaal uit z'n dak om daar voorlopig ook niet weer terug te keren. Onnodig op te merken dat zo'n weerssituatie niet nood tot het op plegen van een waarnemingsactie.

Ook de zeer gedetailleerde actuele weersituatie biedt een schat aan informatie. Er wordt nauwkeurig aangegeven welke

bewolkingssoorten in welke hoeveelheden boven het waarnemingsstation aanwezig zijn. Het gaat erom uit de Meteo Schiphol voorspellingen tesamen met de stationsgegevens van uur tot uur een beeld op te bouwen van de ontwikkelingen van het weer op de waarnemingsplaats in de nabije toekomst. Als enige nadeel kan genoemd worden dat de actuele stationsgegevens worden bijgehouden van zonsopkomst tot zonsondergang. 's-Nachts moeten we voor de stationsgegevens dus terugvallen op de minder gedetailleerde gegevens van KNMI- pagina 705. De laatste zinssnede impliceert dat wij teletekst tegenwoordig ook 's-nachts mogen bewonderen.

In onderstaand overzicht wordt de informatie op elke subpagina van 706 uitvoerig uit de doeken gedaan.

TELETEKST pagina 707/1

Uurvakken

De Meteo Schiphol verdeelt een dag in een 6-tal 3-uursvakken.

Bulletin 1 is geldig van 03.00 tot 06.00 UTC

Bulletin 2 is geldig van 07.00 tot 13.00 UTC

Bulletin 3 is geldig van 10.00 tot 16.00 UTC

Bulletin 4 is geldig van 13.00 tot 19.00 UTC

Bulletin 5 is geldig van 16.00 tot 22.00 UTC

Bulletin 6 is geldig voor de volgende dag.

Algemene termen

UTC = Universal Time Coordinated (Greenwich mean time)

GAFOR = General Forecast (Zichtcodering per district)

Districten

1 = Noord-Groningen en Friesland.

2 = Noord- en Zuid-Holland.

3 = IJsselmeer.

4 = Drente en Oost-Groningen.

5 = Overijssel en Gelderland.

6 = Utrecht en grote rivieren.

7 = Zeeland.

8 = Noord-Brabant en Noord-Limburg.

9 = Midden- en Zuid-Limburg.

Zichtcodering

O (Oscar) Open = > 8 km.

D (Delta) Decreasing = 5 - 8 km.

M (Mike) Marginal = 2 - 5 km.

X (X-Ray) Closed = < 2 km.

Weer

Het nu volgende hoofdstukje geeft in woorden een beschrij-

* Akker 145, 3732 XD De Bilt

ving van de actuele weersituatie met de te verwachten ontwikkelingen voor de rest van de dag. Let wel: Meteo Schiphol geeft dus geen meerdaagse prognoses. Daarvoor dient telettekst pagina 704.

TELETEKST pagina 707/2

Bewolking.

De bewolkinggraad wordt opgegeven in achtste delen. De hoogte van de wolkenbasis wordt opgegeven in voet (vt). Voorbeeld: 4/8 1500 vt.

Turbulentie.

Heftigheid van verticale luchtbewegingen. De schaal loopt van licht, matig tot zwaar.

Thermiek.

De snelheid waarmee luchtmassa's omhoog bewegen. De schaal loopt van zwak, matig tot sterk.

Grondinversie.

Dit is het punt waar de temperatuur in plaats van toe te nemen weer gaat dalen met toenemende hoogte. Als na zonsopkomst de temperatuur in de loop van de ochtend aan het aardoppervlak toeneemt zal de inversie geleidelijk aan verdwijnen. De hoogte van de grondinversie wordt opgegeven in voet. Het verdwijnen van de grondinversie wordt uitgedrukt in de temperatuur aan het aardoppervlak en het tijdstip waarbij deze zal zijn verdwenen.

Nul graden niveau.

Het nul graden niveau wordt vermeld indien het onder de 5000 voet ligt.

IJsaanzetting.

IJsaanzetting aan vliegtuigen. De schaal loopt van licht, matig tot zwaar.

Maximum temperatuur.

De verwachte maximum temperatuur van die dag in graden celsius.

Grondwind.

Wordt gemeten op 10 meter boven het maaiveld. De windsnelheid wordt opgegeven in knopen (kn). De windrichting wordt opgegeven in graden met het Noorden als nulpunt. Dus: Noord = 0°, Oost = 90°, Zuid = 180° en West = 270°.

TELETEKST pagina 707/3

Hoogtewinden en temperaturen.

Voor de hoogtes 1000, 2000 en 5000 voet worden windrichting, -kracht en temperatuur gegeven.

Vooruitzichten.

In een enkele zin worden de weersvoorzichten tot zonsopgang gegeven. Bij weerbulletin 6 wordt de verwachting voor de volgende dag gegeven.

TELETEKST pagina 707/4

Actuele rapporten

Wind, hoogste windstoot, weer, temperatuur, dauwpunt en luchtdruk.

Stationscodering.

eh = Europa, Holland.
 kd = De Kooy.
 fs = Vlissingen.
 am = Amsterdam (Schiphol).
 rd = Rotterdam (Zestienhoven).
 gg = Groningen (Eelde).
 bk = Beek (Zuid-Limburg).
 lw = Leeuwarden.
 tw = Twente.
 dl = Deelen (Veluwe).
 sb = Soesterberg.
 vb = Valkenburg.
 gr = Gilze-Rijen.
 eh = Eindhoven (Welschap).
 vk = Volkel.

Wind.

Eerste 3 cijfers: windrichting in graden (Noord = 0).
 Laatste 2 cijfers: uurgemiddelde windsnelheid in knopen (kn).
 Eventueel na de deelstreep: hoogste windstoot in afgelopen uurvak in knopen.
 vrb = variable.
 nil = niet ontvangen.
 Voorbeeld: ehfs 22045/60
 Vlissingen meldt zuidwesten wind met een uurgemiddelde snelheid van 45 knopen en een maximale windstoot van 60 knopen.

Weer.

Weersverschijnselen zonder neerslag.

04 fu = smoke : rook
 05-06 hz = dusthaze : heilig door stof
 07 sa = duststorm : stofstorm
 08 po = dust devils : stofhoos
 10 br = mist : mist/nevel
 11-12 mifg = shallow fog : motregen tijdens mist
 17 ts = thunderstorm : weerlicht
 18 sq = squall : regen- of sneeuwvlaag
 19 fc = tornado : rolwolken
 30-32 sa = sand : stofstorm
 36-37 drsn = low drifting snow : lage driftsneeuw
 38-39 blsn = blowing snow : jachtsneeuw
 40-41 bcfg = fogpatches : mistflarden
 42-47 fg = fog : mist
 48-49 fzfg = freezing fog : aanvriezende mist

Weersverschijnselen met neerslag.

50-53 dz = drizzel : motregen

56 fzdz = freezing drizzle : aanvriezende motregen
 58-63 ra = rain : regen
 66 fzra = freezing rain : aanvriezende regen
 68 rasn = rain & snow : regen en sneeuw
 70-73 sn = snow : sneeuw
 77 sg = snowgrains : motsneeuw
 79 pe = ice pellets : ijsregen
 80 rash = rainshowers : regenbui
 85 snsh = snowshowers : sneeuwvui
 87-89 gr = (soft) hail : hagel
 95 ts = thunderstorm : onweersbui

Als de bovenstaande codering niet wordt voorafgegaan door de letters 're' dan is het verschijnsel actief op het tijdstip van waarneming en is gedurende het gehele voorgaande uurvak actief geweest.

re = recent: Wanneer deze lettercombinatie voorafgaat aan de eigenlijke codering dan betekent dit dat het betreffende verschijnsel in het afgelopen uurvak actief is geweest maar niet meer op het tijdstip van de waarneming.

xx = heavy: Indien deze letters aan de eigenlijke codering vooraf gaan dan is het verschijnsel zwaar geweest in het afgelopen uurvak maar is dit niet meer op het tijdstip van waarneming.

Overige.

temp = Temperatuur in graden celsius.

dp = Dauwpunt in graden celsius.

qnh = Luchtdruk in hectopascal (millibar).

TELETEKST pagina 707/5

Actuele rapporten: zicht en bewolking.

Zicht.

Horizontaal zicht in meters (meest afgerond op duizendtallen).

9999 = meer dan 10 kilometer.

Rvr.

Runway visual range: horizontaal zicht op de startbaan in meters.

Bewolking.

De bewolking wordt opgegeven in 3 niveau's.

Opgegeven wordt de soort bewolking, de bedekkingsgraad in achtsten en de hoogte van de wolkenbasis in eenheden van 100 voet.

Voorbeeld: ehbk 2st009 6sc014 8ac070

Het vliegveld Zuid-Limburg te Beek meldt 2/8 stratus op 900 voet, 6/8 stratocumulus op 1400 voet, 8/8 altocumulus op 7000 voet.

CAVOK = Conditions and Visibility O.K.

Wolkenfamilies en -geslachten.

Familie I : Hoge bewolking.

ci = Cirrus : Hoge dunne bewolking.

cc = Cirrocumulus : Als cu maar op hoog niveau.

cs = Cirrostratus : Als st maar op hoog niveau.

Familie II : Middelbare bewolking.

ac = Altocumulus : Als cu maar op middelbaar niveau.

as = Altostratus : Als st maar op middelbaar niveau.

ns = Nimbostratus : Als st maar er valt regen uit.

Familie III : Lage wolken.

sc = Stratocumulus : Als cu maar horizontaal ontwikkeld.

st = Stratus : Grijs egale wolkenlaag.

Familie IV : Zich vertikaal ontwikkelende wolken.

cu = Cumulus : 'Bloemkool' wolken.

cb = Cumulonimbus : Grote cumulus met regen en/of onweer.

TELETEKST pagina 707/6

Landingsverwachting / Trend.

	Zicht [km]	Wolkenbasis [voet]
blu = blue	> 8,0	> 2500
wht = white	5,0 - 8,0	1500 - 2500
grn = green	3,7 - 5,0	700 - 1500
ylo = yellow	1,8 - 3,7	300 - 700
amr = amber	0,9 - 1,8	200 - 300
gradu = gradually.		
tempo = temporary.		
nosig = no significant change.		
rapid = rapid.		

Voorbeeld: ehlw blu tempo wht

De vliegbasis te Leeuwarden meldt een horizontaal zicht beter dan 8 kilometer maar soms tussen 5 en 8 kilometer.

Met dank aan de zeer gewaardeerde collega Carl Johannink van VST-Lattrop (en meer!) voor de hulp bij het ontcijferen van de codering!

Radiant 1992/3 en 1992/4

Dit nummer van Radiant is enkele weken later verschenen dan U gewend bent.

De reden hiervoor is, dat de zomerakties dit jaar erg vroeg beginnen (half Juli); het laten verschijnen van Radiant-4 vóór die tijd is een te krap tijdschema.

We zullen nu voor Radiant-4 de eerste week van september aanhouden als streefdatum.

Hopelijk kunnen we dit nummer vol Perseïdennieuws zetten!! Radiant-5 verschijnt dan traditioneel kort voor de herfstakties. U kunt aan een tijd uitkomen van Radiant meewerken, door Uw bijdragen *bijtijds* gereed te hebben. Eén week voor het uitkomen van Radiant kunnen echt geen grote artikelen meer verwerkt worden. U bespaart ons veel werk, door de teksten op diskette aan te leveren in WP 4.2 of WP 5.1.

Illustraties *drukklaar* af te leveren. Er is geen tijd om Uw tekeningen en grafieken over te tekenen. Illustratiemateriaal dat niet direkt afgedrukt kan worden komt te vervallen...

We wensen iedereen plezierige zomerakties toe met hopelijk resultaten waar we nog lang over na kunnen praten. Veel succes !!